

С. С. Березанська

Лебедівська культура

ЛЕБЕДІВСЬКА КУЛЬТУРА – археологічна культура бронзового віку. Датована 11–9 ст. до н. е., виокремлена наприкінці 1970-х рр. Охоплює Київ. Подніпров'я, пониззя Прип'яті, межиріччя Десни та Сейму. Представлена поселеннями та могильниками. Поселення невеликих розмірів, розташ. побл. водойм, найчастіше – у заплавах на дюнних підвищеннях (Козинці, Лебедівка, Гостомель). Житла наземні або заглиблені, прямокут. форми. Могильники розташ. поряд із поселеннями, зафіксов. єдиний поховал. обряд – тілоспалення (перепалені кістки зсипали у неглибокі ямки чи урни). Поруч із кістками знайдено значну кількість розбитого посуду і поламаних прикрас ([Залісся](#), Богданівка, Погріби, Гостомель). Характер. рисою Л. к. є кераміка. Посуд грубий, товстостін., виготовлений із глини з домішкою піску, потовченого граніту, слюди. Переважають великі горщики яйцеподіб. форми з маленьким дном, тюльпаноподібні посудини, банки. Орнаментація бідна й одноманітна – наколами, перлинами, рідше – шнуром і відбитком гребінки. Металеві вироби представлено широким асортиментом знарядь праці (кельти, ножі, шила), зброї (наконечники списів), прикрас (шпильки, кільця, підвіски). Знайдено поодинокі залізні предмети, а також численні вироби з кременю та каменю (серпи, зернотерки, вістря стріл). Носії Л. к., що сформувалася на основі племен сосниць. варіанта тшинец. культури за знач. впливу пн. культур Волго-Камського бас. (поздняків., приказан. та ін.), займалися землеробством і скотарством. Наслідком її подальшого розвитку стали культури підгірсько-милоград. кола. Етнічну приналежність племен Л. к. достовірно не з'ясовано: ймовірно, це були індоєвропейці, споріднені як із прабалтами, так і з праслов'янами.

Рекомендована література

1. Березанская С. С. Лебедовская культура эпохи бронзы в Лесостепной Украине // Энеолит и бронз. век на Украине. К., 1976.

Бібліографічний опис:

Лебедівська культура / С. С. Березанська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-53590>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).